

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ontvangen: 4-7-2023

2023/035++dt en du

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke Hogeschool Windesheim
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
39417967

Bijlagen
1

Datum 4 juli 2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo associate degree-opleiding Zorg en
Technologie

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzendsdatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de brief van 9 mei 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 9 mei 2023, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo associate degree-opleiding Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 juni 2023, kenmerk 2023/035, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo associate degree-opleiding Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant en de duale variant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe

opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
39417967

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Christelijke Hogeschool Windesheim Deeltijd en duale hbo Associate degree Zorg en Technologie Zwolle	2023/035	12/06/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 09/05/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo Associate degree Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te verzorgen te Zwolle (brief van 09/05/2023 met kenmerk 2023-395). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo Associate degree Zorg en Technologie als bekostigde opleiding te Zwolle te verzorgen. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de deeltijd- en de duale variant op grond van art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Zorg en Technologie in Zwolle vestigen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree die de aanvrager in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil laten registreren. De voorgenomen opleiding omvat 120 studiepunten en de aanvrager wil deze in deeltijdvorm en in duale vorm aanbieden.

De opleiding wil studenten opleiden tot een professional in zorgtechnologie voor het verbinden van zorg- en welzijnsvragen, wensen en behoeften met behulp van innovatieprocessen en technologische ontwikkelingen.

De opleiding is toegankelijk voor studenten die een mbo-4 vooropleiding binnen zorg en welzijn hebben afgerond of studenten met een andere vooropleiding die zich in de richting van zorg en welzijn willen laten omscholen.

De beoogde opleiding richt zich onder andere op professionals in het werkveld van welzijnsorganisaties, gehandicaptenzorgorganisaties, GGZ-organisaties, ouderenzorgorganisaties, gemeenten, zorgverzekeraars, zorgkantoren en ziekenhuizen. Het curriculum bestaat uit vakken waarbij studenten leren in de praktijk problemen op te lossen, processen te verbeteren, veranderingen te begeleiden en nieuwe mogelijkheden te inventariseren. Afgestudeerden van de opleiding kunnen onder meer functies als adviseur, ambassadeur, innovator en projectleider op operationeel en tactisch niveau op het gebied van technologie, zorg en welzijn bekleden.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Zorg en Technologie aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor de opleidingstypen zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), de barometer 'Zorg: Barometer arbeidsmarkt' van het UWV (2022), de Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator), het Prognosemodel Zorg en Welzijn van het Ministerie van VWS

(prognosemodelzw.databank.nl/dashboard/dashboard-branches/totaal-zorg-en-welzijn--breed-), het 'Dashboard Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (AZW)' van het CBS

(www.dashboards.cbs.nl/v4/AZWDashboard/), de 'StatLine Werkgevers; scholing en vaardigheden' van het CBS (www.azwstatline.cbs.nl/) (tweede kwartaal 2022), het

arbeidsmarktonderzoek 'Rapportage arbeidsmarktonderzoek Associate degree Zorg en Technologie Hogeschool Windesheim' dat door Hobéon is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023) en het artikel 'Monitoren van sociale innovatie: slimmer werken, dynamisch managen en flexibel organiseren' van Volberda, Jansen, Tempelaar en Heij in Tijdschrift voor HRM (maart 2011).

De commissie laat het artikel 'Monitoren van sociale innovatie: slimmer werken, dynamisch managen en flexibel organiseren' van Volberda, Jansen, Tempelaar en Heij in Tijdschrift voor HRM (maart 2011) buiten beschouwing omdat het gedateerd is.

De aanvrager beschouwt het opleidingstype bachelor medische diagnostiek en medische technologie dat is opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenomen opleiding hbo Ad Zorg en Technologie.

De commissie acht het opleidingstype bachelor medische diagnostiek en medische technologie als onvoldoende relevant ondanks het feit dat de reeds bestaande hbo Ad Zorg en Technologie in dit opleidingstype is ondergebracht. De overige twintig opleidingen in dit opleidingstype vertonen geen verwantschap met de beoogde opleiding.

Daarnaast acht de commissie het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk ten dele relevant, omdat de aanverwante hbo Ad's Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en Service, Welzijn en Zorg in dit opleidingstype zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1: Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		6500	10	1.5	erg hoog
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte vervangingsvraag tot 2026		6900	10	1.6	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte baanopeningen tot 2026		13400	20	3.1	gemiddeld
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		10500	16	2.4	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.97				groot
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.97				goed

Bron: ROA, AIS

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in ROA's AIS voor het opleidingstype dat ten dele relevant is voor de onderhavige opleiding een positief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding hbo Ad Zorg en Technologie.

Voorts verwijst de aanvrager naar de barometer 'Zorg: Barometer arbeidsmarkt' van het UWV (2022). Uit de barometer blijkt dat in 2021 de zorgsector een van de grootste werkgevers is binnen Nederland. In totaal werkt 14% van alle werknemers in de zorg en neemt de werkgelegenheid toe. Tevens beroept de aanvrager zich op de landelijke Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl) voor de beroepsgroepen sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders, verpleegkundigen (mbo) en verzorgenden. De commissie constateert dat de beroepsgroepen verpleegkundigen (mbo) en sociaal werkers niet relevant kunnen worden geacht omdat hier een andere vooropleiding voor nodig is. Tevens merkt de commissie op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bronnen en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Vervolgens verwijst de aanvrager naar het prognosemodel Zorg en Welzijn van het Ministerie van VWS (prognosemodelzw.databank.nl). De aanvrager verwijst naar gegevens uit 2021 met betrekking tot het aantal verwachte werkzame personen in de subsectoren verzorgenden (niveau 3) en verpleegkundigen (niveau 4) voor de regio Zwolle. Het prognosemodel is geüpdatet en commissie haalt hier de meest recente gegevens uit 2022 aan. In 2022 zijn er 4.100 verzorgenden en 3.200 verpleegkundigen. In 2032 zal dit naar verwachting stijgen naar 4.800 verzorgenden en 3.600 verpleegkundigen. Ondanks een lichte stijging blijft de vervulde vraag daarmee onder de arbeidsmarktvrage. De aanvrager betoogt dat hieruit blijkt dat er een tekort is aan werkenden in deze sectoren. De aanvrager beargumenteert dat de beoogde opleiding kan bijdragen aan de druk op deze sectoren te verlagen en het zorgproces te optimaliseren. Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen deze overgang naar nieuwe technieken volgens de aanvrager in goede banen leiden.

Tevens heeft de aanvrager met het prognosemodel gekeken naar de verwachte uitstroom per leeftijdscategorie in de regio Zwolle. Hieruit blijkt dat relatief veel jongeren of werknemers jonger

dan 30 vroegtijdig stoppen met werken in de subsectoren verpleging en verzorging, thuiszorg en gehandicaptenzorg. De aanvrager beargumenteert dat dit mede kan komen door het gebrek aan doorgroeimogelijkheden en betoogt dat de voorgenomen Ad Zorg en Technologie kan worden ingezet als professionaliseringsmogelijkheid.

De commissie constateert dat deze prognoses laten zien dat, ondanks dat het aantal verwachte werkzame personen op mbo-3 en mbo-4 niveau in de komende jaren toeneemt, de druk op deze zorg- en welzijnsector hoog blijft. De prognoses zeggen echter niet specifiek iets over een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding Ad Zorg en Technologie. De commissie constateert tevens dat de voorgenomen opleiding afgestudeerden kan leveren aan de arbeidsmarkt die in staat zijn de druk op de arbeidsmarkt te verlagen en daarnaast werknemers een opscholingsmogelijkheid te bieden om zo de uitstroom te verlagen. De commissie concludeert derhalve dat deze bron een geringe indicatie geeft van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding.

De aanvrager verwijst tevens naar het 'Dashboard Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (AZW)' van het CBS (dashboards.cbs.nl) waarin het aantal vacatures binnen het domein zorg en welzijn is weergegeven. De aanvrager betoogt dat op landelijk niveau zichtbaar is dat een groot aantal van de ontstane vacatures mbo- en hbo-niveau vereisen. Dit geeft volgens de aanvrager een indicatie dat het Ad opleidingsniveau aansluit bij de wensen uit het werkveld. Voorts beroept de aanvrager zich op de regionale statistieken voor de regio Zwolle waaruit blijkt dat het aantal ontstane vacatures redelijk gelijk blijft en schommelt tussen de 1000 (derde kwartaal 2021) en de 1200 vacatures (tweede kwartaal 2022). De commissie constateert dat zij de gegevens niet heeft kunnen verifiëren in het dashboard van het CBS omdat de zoektermen niet bekend zijn. De commissie kent dan ook geen gewicht toe aan deze bron.

Vervolgens beroept de aanvrager zich op de 'StatLine Werkgevers; scholing en vaardigheden' van het CBS (www.azwstatline.cbs.nl/) (tweede kwartaal 2022) om een beeld te schetsen van het toenemende gebruik van technologie in de zorg- en welzijnsector. De commissie constateert dat de beschikbare informatie inmiddels is aangepast en refereert aan de meest recente gegevens van het vierde kwartaal van 2022. De bron laat zien dat de mate en de vorm van technologie en nieuwe innovaties verschilt per subsector, waarbij bijvoorbeeld e-health met 52,3% het grootste is in de sector huisartsen en gezondheidscentra terwijl domotica (de huisautomatisering) met 21,1% het meeste voorkomt binnen de verpleeg-, verzorgingshuizen en thuiszorg. Daarbij is uit de bron af te leiden op welke manier technologie en innovatie bijdragen aan een efficiënter werkproces in de zorg. Binnen de verpleeg-, verzorgingshuizen en thuiszorg geeft 56,6% van de respondenten aan dat het werk veel efficiënter is geworden door het gebruik van domotica, voor de subsector zorg en welzijn smal (zonder kinderopvang) geldt dit voor e-health (40,9%) en zorgrobots (47,9%). De aanvrager betoogt dat dit het belang van de inzet van nieuwe technologieën in zorg en welzijn aantoont en dat deze nieuwe innovaties zullen toenemen door de druk op de arbeidsmarkt en de zorgkosten. De aanvrager betoogt verder dat de toenemende hoeveelheid van nieuwe innovaties het belang van de voorgenomen opleiding onderschrijft ter ondersteuning van de technologische veranderingen binnen zorg en welzijn. De commissie constateert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding ondersteuning kunnen bieden aan het gebruik van deze innovaties in de zorg. De commissie constateert dat deze bron een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aantoont.

De aanvrager verwijst naar het arbeidsmarktonderzoek 'Rapportage arbeidsmarktonderzoek Associate degree Zorg en Technologie Hogeschool Windesheim' dat door Hobéon is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023). Hierin zijn twee deelonderzoeken opgenomen. Het eerste deelonderzoek bestaat uit een werkveldenquête uitgezet onder deelnemers van de groepsgesprekken alsmede bij andere respondenten werkzaam in het relevante werkveld. Deze enquête is ingevuld door 42 respondenten en na het ontdebellen blijft er een groep van 26 respondenten over. De namen van de bedrijven en de functies zijn vermeld in het onderzoeksrapport. Volgens het rapport hebben 17 van de 26 respondenten invloed op het

aannamebeleid van de organisatie. De respondenten zijn volgens Hobéon werkzaam bij verschillende zorg- en welzijnsorganisaties, met uitzondering van één respondent die werkzaam is in de sector openbaar bestuur en overheid. Meer dan de helft van de organisaties is gevestigd in Overijssel en daarmee onderdeel van het regionale werkveld in het verzorgingsgebied van de aanvrager. De organisaties verschillen sterk in grootte, maar de meeste respondenten werken voor bedrijven van meer dan 1000 medewerkers (42%), 501-1000 medewerkers (19%), meer dan 5000 medewerkers (12%), 251-500 medewerkers (11%), 2501-5000 medewerkers (8%) of 1-250 medewerkers (8%).

De vragen die zijn gesteld gaan enerzijds over de behoefte aan technologische toepassingen in de zorg- en welzijnsector en over de inhoud van de opleiding en anderzijds over de huidige behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Van de respondenten geeft 42% aan veel behoefte te hebben aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding, 42% geeft aan enige behoefte te hebben en 16% beantwoordt weinig behoefte te hebben. Daarbij is ook aan de respondenten gevraagd hoeveel afgestudeerden zij in de komende vijf jaar willen aannemen. De respondenten zien gezamenlijk een behoefte aan nieuwe medewerkers van minimaal 55 (2023) naar minimaal 181 (2027).

In de enquête zijn ook vragen uitgezet over de opscholing van eigen medewerkers bij de voorgenomen opleiding. Van de respondenten geeft 50% aan de opleiding relevant te achten voor eigen medewerkers. Deze respondenten zien gezamenlijk een behoefte van 23 tot 29 eigen medewerkers die zij zouden willen opscholen. Het is onbekend binnen welk tijdsbestek dit valt. De commissie acht het arbeidsmarktonderzoek valide en ten dele navolgbaar omdat de bedrijfsnamen en functies van respondenten bij de commissie zijn aangeleverd. Tevens wordt er expliciet gemaakt waarom de organisaties relevant zijn en hoeveel respondenten uitspraken kunnen doen over het aannamebeleid. De navolgbaarheid wordt in de ogen van de commissie beperkt doordat er geen koppeling van de bedrijven en functies is vermeld en omdat er verder niet wordt vermeld welke respondent welke antwoorden heeft gegeven. Hierdoor is het voor de commissie niet mogelijk om te bepalen welke antwoorden relevant moeten worden geacht voor het bepalen van de arbeidsmarktbehoefte. De commissie constateert tevens dat de enquête door een gering aantal respondenten is ingevuld maar dat het wel gaat om bedrijven met veel medewerkers. Dit inachtnemend is de commissie van mening dat het onderzoek een indicatie geeft van een toenemende (regionale) arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Het tweede deelonderzoek bestaat allereerst uit vijf interviews met gesprekspartners die zicht hebben op ontwikkelingen in het relevante werkveld. Daarnaast hebben er drie groeps gesprekken plaatsgevonden met werkveldpartijen die actief zijn binnen het domein Zorg en Welzijn. Het onderzoeksrapport bevat een overzicht van de functies van de respondenten gekoppeld aan de namen van de bedrijven waar zij voor werken. Er zijn uitgebreide citaten uit de interviews en groeps gesprekken in het rapport opgenomen, alsmede bijlagen met uitgebreide notities van de interviews en gesprekken.

Alle geïnterviewde gesprekspartners bevestigen het belang van een Ad Zorg en Technologie en de behoeften naar afgestudeerden van deze beoogde opleiding. Er wordt erkend dat het implementeren van technologische innovaties moeizaam verloopt vanwege de druk op de arbeidsmarkt, toenemende vergrijzing en oplopende zorgkosten. Zij voorzien dan ook dat afgestudeerden van de beoogde opleiding een rol kunnen vervullen als ambassadeurs voor toepassingen in de zorg- en welzijnsector. De gesprekspartners leggen hierbij extra nadruk op de sector welzijn, waarbij technologische toepassingen kunnen bijdragen aan preventie en dus aan afname van de druk op de arbeidsmarkt.

Ook uit de drie groeps gesprekken komt een duidelijke behoefte naar voren aan professionals met kennis van zorg en technologie. Tijdens de gesprekken werd ook het opscholingsaspect positief beoordeeld. Huidige medewerkers kunnen zich laten bijscholen bij deze opleiding en op die manier kunnen zij zich verbinden met het werkveld en zich blijven interesseren in de sector. De commissie acht het onderzoek valide en navolgbaar en de gespreksdeelnemers relevant. De commissie heeft ook geconstateerd dat de geïnterviewden bij dit kwalitatieve werkveldonderzoek niet overlappen

met de respondenten van de werkgeversenquête. De commissie constateert dat het onderzoek een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aantoont die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

De commissie concludeert reeds op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat de beoogde Ad Zorg en Technologie aansluit op een arbeidsmarktbehoefte die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de Ad Zorg en Technologie verwijst de aanvrager naar een groot aantal bronnen. De commissie neemt de volgende bronnen mee in de onderstaande overweging: de 'Kennis- en Innovatieagenda 2020-2023' van Health-Holland (2019), het sectorplan 'Gezond opleiden: Sectorplan hoger gezondheidszorgonderwijs 2021-2025' van Vereniging Hogescholen (2021), het rapport 'Sociaal in beweging: Empowerment van de sociaal professioneel als fundament' van de verkenningcommissie Hogere Sociale Studies in opdracht van Vereniging Hogescholen (2022), het rapport 'Nut en noodzaak van het investeren in digitale vaardigheden in de zorg' van Digivaardig in de Zorg (2020), het 'Integraal Zorgakkoord: Samen werken aan gezonde zorg' van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (2022), de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/medische-hulpmiddelen/innovatie-in-medische-hulpmiddelen); www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/medische-hulpmiddelen/nieuws/2018/05/22/bruno-bruins-%E2%80%98fonds-van-ruim-100-miljoen-voor-veelbelovende-zorg%E2%80%99), het rapport 'Regiovisie Midden-IJssel Een gezamenlijke visie op de toekomst van zorg en ondersteuning op basis van data, praktijkervaring en ambities' van Salland United (2021) en de notitie 'Digitale strategie gemeente Zwolle' van Gemeente Zwolle (2021).

De aanvrager beroept zich allereerst op de 'Kennis- en Innovatieagenda 2020-2023' van Health-Holland (2019, p. 13) die is opgesteld door de topsector Life Science & Health. Eén van de missies van de agenda is om personen in de toekomst in de eigen leefomgeving preventief te ondersteunen door onder andere de inzet van passende technologieën zoals eHealth-applicaties en domotica. Enerzijds wordt dit ingezet zodat individuen ondanks ziekten en beperkingen kunnen blijven meedoen en om het informele en formele supportstelsel met elkaar samen te laten werken. Anderzijds kan het gebruikt worden om de druk op de zorg te verlagen. De aanvrager betoogt dat dit aansluit bij de voorgenomen opleiding waarbij professionals worden opgeleid om de cliënt en zorgverlener te laten werken met deze technologieën. De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding aansluit op een van de doelen in deze agenda en daarmee op een maatschappelijke behoefte.

Voorts verwijst de aanvrager naar het sectorplan 'Gezond opleiden: Sectorplan hoger gezondheidszorgonderwijs 2021-2025' van de Vereniging Hogescholen (2021) en het sectorplan 'Sociaal in beweging: Empowerment van de sociaal professioneel als fundament' van de verkenningcommissie Hogere Sociale Studies in opdracht van Vereniging Hogescholen (2022). In het sectorplan wordt de vraag gesteld aan de hogere gezondheidszorgopleidingen welke plek ze zorgtechnologie geven in het onderwijs (p. 16). De aanvrager betoogt dat de Ad Zorg en Technologie een bijdrage kan leveren aan het gebruik van zorgtechnologie in het onderwijs. Aanvullend daarop beroept de aanvrager zich op het sectorplan van Hogere Sociale studies van de Vereniging Hogescholen (2022, p. 39-40). Hieruit blijkt dat ook binnen het sociale domein digitale toepassingen steeds belangrijker worden, voor bijvoorbeeld de toegankelijkheid van informatie vanuit de overheid, virtual reality om mensen uit hun isolement te halen of online-schuldhelpverlening. De aanvrager beargumenteert dat de beoogde opleiding aansluit op de sectorplannen van de domeinen Gezondheidszorg en Hogere Sociale Studies. De commissie concludeert dat de aansluiting van de beoogde opleiding bij de sectorplannen blijkt geeft van een maatschappelijke behoefte.

Met het rapport 'Nut en noodzaak van het investeren in digitale vaardigheden in de zorg' van

Digivaardig in de Zorg (2020, p. 3) betoogt de aanvrager de noodzaak van het ondersteunen van medewerkers in de zorg op het gebied van digitale vaardigheden. Uit het rapport blijkt dat voor medewerkers in de zorg geldt dat iets meer dan de helft geen actuele kennis heeft en de laatste 2 jaar niet is bijgeschoold. Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen een verbindende rol spelen tussen de zorg en technologische innovaties. De commissie constateert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding met deze vraagstukken aan de slag kunnen. De commissie concludeert dat deze bron blijkt geeft van een maatschappelijke behoefte.

Vervolgens beroept de aanvrager zich op een aantal initiatieven vanuit de Rijksoverheid. Het 'Integraal Zorgakkoord: Samen werken aan gezonde zorg' van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (2022, p. 9) is gesloten omdat de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg onder druk staan waarbij technologische innovaties als een mogelijke oplossing worden aangehaald. Tevens verwijst de aanvrager naar de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl) waaruit naar voren komt dat de overheid technologie in de zorg, in de vorm van e-health, breder toegankelijk wil maken met Stimuleringsregeling E-health Thuis. Deze regeling is gericht op ouderenzorg vanuit huis. De commissie concludeert hieruit dat technologie in de zorg een belangrijke rol speelt en dat de beoogde opleiding aansluit op het maatschappelijke belang dat is opgenomen in het rijksbeleid.

Tot slot refereert de aanvrager aan het rapport 'Regiovisie Midden-IJssel Een gezamenlijke visie op de toekomst van zorg en ondersteuning op basis van data, praktijkervaring en ambities' van Salland United (2021, p. 3), een netwerk dat werkt aan hoogwaardige, laagdrempelige en betaalbare zorg. De regio Salland behoort tot het dekkingsgebied van de aanvrager. Met het rapport wordt verwezen naar het belang van technologie in de zorg, tevens wordt de kanttekening geplaatst dat de implementatie van de techniek een belangrijke rol speelt in de acceptatie ervan in het zorgdomein. Uit de notitie 'Digitale strategie gemeente Zwolle' van Gemeente Zwolle (2021, p. 2), blijkt dat ook op gemeentelijk niveau digitalisering in de zorg een belangrijk thema is. De gemeente speelt hierbij vooral in op het toegankelijker maken van de benodigde zorg. De commissie constateert dat deze bronnen blijken te geven van het belang van technologie in de zorg en dat de inhoud van deze regionale agenda's het maatschappelijke belang van de beoogde opleiding onderstreept.

De commissie concludeert dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Zorg en Technologie.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening.

De aanvrager acht de bestaande hbo Ad Zorg en Technologie (Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool) sterk verwant aan de voorgenomen opleiding. De aanvrager geeft aan dat er meermaals sprake is geweest van overleg tussen Fontys Hogeschool, NHL Stenden Hogeschool en de Christelijke Hogeschool Windesheim om het opleidingsprofiel voor de Ad Zorg en Technologie te bespreken. De aanvrager beoogt met de voorgenomen opleiding aan te sluiten op het landelijke opleidingsprofiel maar kiest binnen dit kader voor een eigen profilering door zich te richten op het gehele zorg-en welzijnsdomein waarbij preventie centraal staat. De aanvrager betoogt dat de voorgenomen opleiding geen kannibaliserend effect zal hebben op de hbo Ad Zorg

en Technologie van Fontys Hogeschool (Eindhoven) en NHL Stenden Hogeschool (Leeuwarden en Emmen) omdat deze buiten het regionale gebied van de aanvrager vallen.

De aanvrager benoemt de gelijknamige hbo Ad Zorg en Technologie (Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool). De commissie is met de aanvrager van mening dat de vrijwel identieke hbo Ad Zorg en Technologie (Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool) sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding.

Daarnaast is de commissie van mening dat de volgende hbo Ad's aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding: Health & Social Work (Avans Hogeschool, Hogeschool Utrecht en HZ University of Applied Sciences), Management in de Zorg (aangeboden door zes instellingen), Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (Fontys Hogeschool, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool van Amsterdam, Saxion Hogeschool en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen), Sociaal werk in de Zorg (aangeboden door zes instellingen) en Service, Welzijn & Zorg (NHL Stenden Hogeschool). De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat deze opleidingen weliswaar dezelfde instroomeisen kennen en opleiden voor deels vergelijkbare beroepen maar dat de inhoud van de voorgenomen opleiding zich specifiek richt op het snijvlak tussen zorg en technologie.

De commissie neemt de instroom in het onbekostigde onderwijsaanbod (voor zover dit er is) niet mee in de onderstaande overweging omdat deze bij de commissie niet bekend is. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod is in de afgelopen vijf jaar gegroeid (zie Tabel 2, bijlage 2).

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van het aantal gediplomeerden van bestaande mbo-4 opleidingen in het domein zorg en welzijn van ROC's gevestigd in Zwolle in de afgelopen vijf jaar. De aanvrager verwacht dat 20 tot 25 studenten per jaar zullen instromen. De aanvrager maakt hierbij geen onderscheid tussen de deeltijd opleiding en de duale opleiding. De commissie acht deze prognose hoog gezien de instroom in het verwante aanbod.

Vanaf 10/05/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo Associate degree Zorg en Technologie in Zwolle aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Op 17/05/2023 is er zowel een negatieve als een positieve zienswijze ingediend door respectievelijk NHL Stenden Hogeschool en het Deltion College.

NHL Stenden Hogeschool geeft in de negatieve zienswijze aan te kampen met lage instroomcijfers. In het huidige studiejaar hebben zich vijf studenten ingeschreven in Leeuwarden en drie in Emmen. NHL Stenden Hogeschool betoogt dat het vestigen van de voorgenomen opleiding Ad Zorg en Technologie in Zwolle zal zorgen voor nog lagere instroomcijfers. Dit zal volgens NHL Stenden Hogeschool vooral terug te zien zijn op de locatie Emmen aangezien deze deels overlapt met het verzorgingsgebied van hoger-onderwijsinstellingen in Zwolle. NHL Stenden Hogeschool betoogt dat mbo-studenten die willen doorstromen in een opleiding Ad Zorg en Technologie met de vestiging van de voorgenomen opleiding in Zwolle mogelijk niet meer zullen instromen bij de opleiding in Emmen.

Met een positieve zienswijze geeft het Deltion College, een ROC-onderwijsinstelling in Zwolle, aan de voorgenomen opleiding Ad Zorg en Technologie in Zwolle te ondersteunen. Deltion College betoogt dat het thema zorgtechnologie veel aandacht krijgt in de zorg- en welzijnsector in de regio Zwolle. Het Deltion College sluit zelf ook aan op het thema zorgtechnologie met het practoraat Gezondheid & Technologie en door afgestudeerden te leveren vanuit het College Welzijn & Gezondheid die positief staan tegenover de rol van technologie in hun werk. Deltion College ziet mogelijkheden om gezamenlijk professionals voor deze sector op te leiden, waarbij de Ad Zorg en Technologie studenten kan opnemen die zich nog meer willen verdiepen in dit thema. Deltion

College ziet de Ad Zorg en Technologie in Zwolle als een goede doorstroomkans voor mbo studenten waardoor hun positie op de arbeidsmarkt vergroot wordt.

De CDHO heeft de aanvrager op 17/05/2023 op de hoogte gesteld van de inhoud van de zienswijzen en de gelegenheid gegeven om binnen tien werkdagen na ontvangst een reactie te geven. De aanvrager heeft op 25/05/2023 gereageerd. De aanvrager verwacht dat er voldoende instroom zal zijn naast de opleidingen bij NHL Stenden Hogeschool en Fontys Hogeschool. Allereerst betoogt de aanvrager dat er op zowel regionaal als landelijk niveau een sterke vraag is naar professionals op het gebied van zorgtechnologie. Deze arbeidsmarktbehoefte is tevens vastgesteld door NHL Stenden Hogeschool, Fontys Hogeschool en het Deltion College. De aanvrager merkt ook op dat de instroomcijfers achterblijven ten opzichte van de vraag vanuit het werkveld. Hierop betoogt de aanvrager dat de voorgenomen opleiding juist bijdraagt aan het verstevigen van het werkveld voor afgestudeerden en de landelijke dekking waardoor de instroomcijfers zullen toenemen. De aanvrager beoogt tevens een goede samenwerking met de hogescholen die de bestaande Ad Zorg en Technologie aanbieden.

Voorts ziet de aanvrager het midden van Nederland als haar verzorgingsgebied als het gaat om de Ad Zorg en Technologie. Zij beschouwt hierbij de noordelijke provincies van Nederland als het verzorgingsgebied van NHL Stenden Hogeschool en de zuidelijke provincies van Nederland van Fontys. De aanvrager ziet Emmen als de top van hun eigen verzorgingsgebied. Daarbij komt ook dat de aanvrager de opleiding in deeltijd en duaal beoogt aan te bieden waardoor de opleiding een regionale doelgroep bedient die voornamelijk bestaat uit professionals in het werkveld die dichtbij hun werk- en woonomgeving een studie willen volgen. De aanvrager voorziet gezien de afstand van Zwolle tot Emmen geen kannibaliserend effect op de instroomcijfers en de landelijke spreiding.

De aanvrager gaat tevens in op het landelijke opleidingsprofiel voor de Ad Zorg en Technologie, waarbij er ruimte bestaat om binnen dat kader een eigen profilering te kiezen. De aanvrager kiest er voor om binnen die eigen invulling aan te sluiten op regionale behoeften en zorg- en welzijnsorganisaties. De aanvrager geeft aan dat het Landelijk Overleg Associate Degree (Lado) hiervan op de hoogte is en dit geschikt acht voor de regio Zwolle. Daarnaast betoogt de aanvrager deze eigen profilering verder te ontwikkelen door de focus te leggen op een visie van positieve gezondheid, het opleiden van professionals tot ambassadeur voor het verbinden van de zorg met technologie en afgestudeerden op te leiden als begeleider van veranderingen in de zorgtechnologie.

Tot slot beroept de aanvrager zich op haar manier van opleiden, waarbij samenwerking met het werkveld centraal staat, ook wel praktijkgestuurde methodiek genoemd. De aanvrager betoogt dat de zorg- en welzijnsorganisaties bekend zijn met deze methode en willen graag hun professionals verder opleiden in de zorgtechnologie.

De commissie stelt voorop dat zij voorstander is van een goede samenwerking tussen de instellingen en betreurt dat het overleg tussen Fontys Hogeschool, NHL Stenden Hogeschool en de Christelijke Hogeschool Windesheim over het opleidingsprofiel voor de Ad Zorg en Technologie niet heeft geleid tot een voor alle betrokken partijen bevredigende uitkomst wat betreft de vestiging van de voorgenomen opleiding in Zwolle. De commissie constateert dat de instroomcijfers in de bestaande opleidingen Ad Zorg en Technologie laag zijn. Echter is de commissie met de aanvrager van mening dat er een behoefte bestaat aan professionals op het gebied van zorgtechnologie. De commissie constateert ook dat de aanvrager samenwerkt met het regionale werkveld dat buiten het verzorgingsgebied van NHL Stenden Hogeschool ligt. De voorgenomen opleiding zal voornamelijk studenten uit het regionale mbo aantrekken, welke bijvoorbeeld doorstromen uit het Deltion college, of werknemers die dichtbij hun werk- en woonomgeving zich willen opscholen. De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding in Zwolle voor een klein deel hetzelfde wervingsgebied bedient als de opleiding Zorg en Technologie in Emmen, maar is van mening dat de afstand groot genoeg is om geen significant nadelig effect te hebben op de instroom bij de Ad Zorg en Technologie bij NHL Stenden Hogeschool.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Zorg en Technologie wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

De commissie concludeert dat er enige ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Zorg en Technologie te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo Associate degree Zorg en Technologie sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de namen van verwante opleidingen.

Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo Associate degree Zorg en Technologie in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs



drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage 1:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.

Bijlage 2:

Tabel 2: Instroom eerstejaarsstudenten in verwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'18-'19			'19-'20			'20-'21			'21-'22			22-'23			
		VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	
Ad Zorg en Technologie (80131)	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven		2	5		5	8		3	7		4	4		3	6	
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen														1		
Ad Health & Social Work (80147)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch	60			59			94			116			131			
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort									34			52	31			
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Roosendaal	41			49			75			76			90			
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Vlissingen										21	1		30	3		
Ad Management in de Zorg (80011)	Avans Hogeschool (07GR), Breda		38			34			73			41			70		
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven		40			27			56			35			33		
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen			25			43			20			29		42		
	Hogeschool Leiden (21RI), Leiden			37			50			40			43		59		
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam		57			54			61			43			45		
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen		25			34	1		35	4		45	12		60		
Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (80086)	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven		25			25			29			43			34		
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen		47			40			26			27			35		
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam					24			33			30			40		
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen											27			33		
	Saxion Hogeschool (23AH), Deventer								16			9			21		
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120)	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Dordrecht			39			61			51			64		88		
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede			47			55			64			57		88		
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere		14			38			26			42			33		
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle		106			61	159	16	111	136	22	79	155	35	103	128	19
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen								28			24			19		

	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede							7			27			60		
Ad Service, Welzijn & Zorg (80137)	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen		7		15	11		19	10		17	17		17	12	
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	20			24			30	15		37	28		44	27	
Totaal		101	381	153	184	475	234	329	554	208	359	618	245	438	714	305

Bron: DUO